

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director : C. G. DISSESCU

Prim-Redactor : SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3. STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Tabla de materii pe anul expirat 1929 fiind apărută se trimite D-ilor abonați cari au achitat abonamentul, fără altă plată suplimentară.

Acei cari nu au primit-o sunt rugați a o cere, trimițând și costul abonamentului datorat.

Andrei Rădulescu. — *O revistă juridică bulgară.*

Hariton Udrea. — *Chestiuni de timbru în raport cu noua lege de accelerare.*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație S. I.* — Acte autentice. — Acte subt semnătură privată. — Neștiință de carte.

(Ștefan Colacea cu Joaneta Vărvoreanu și alții).

Idem S. II. — Recurs în casare. — Motive. — Soluție legală (Carolina Uto cu Iuliu Spack)

Idem S. IV. — Transport (Contract de). — Daune. — Acțiune. — Exercițiu.

(Direcțiune Generală C. F. R. cu Negoită Nae).

Curtea de Apel București, S. IV. — Bancrută simplă Ridicarea stării de faliment. (Moritz Schapira și alții cu Minist. public.)

Trib. Ialomița, s. I. — Bancrută simplă. — Moratoriu.

Acțiune publică. — Faliment.

(Vasile Angheliescu cu Minist. Public).

Jurisprudența străină.

O REVISTA JURIDICĂ BULGARĂ

În genere cunoaștem foarte puțin din ceiace există sau se face, pe terenul Dreptului, la vecinii noștri bulgari, ceiace este un rău din toate punctele de vedere.

Pe vremuri aveam legături mai strânse în această privință. Afară de influența exercitată de unele din legile noastre asupra organizației lor, mulți dintre ei veneau la școala noastră de Științe de Stat spre a învăța Dreptul fiindcă n'aveau o școală superioară pentru astfel de studii. Acum au — din timpul războiului după câte știu — o Facultate de Drept la Universitatea din Sofia.

După întregirea Dobrogei prin alipirea Cuadrilaterului s'au tradus în românește și publicat legile principale existente în Bulgaria la 1913, de oarece aveam nevoie în acea parte a țării. Ele au înlesnit și pentru cercetări științifice cunoașterea dreptului bulgar.

Acum câțiva ani D-l Achile Pineta, avocat din Bazargic, a publicat o lucrare asupra regimului bunurilor imobiliare rurale în Dobrogea-Nouă, în care a expus părți din dreptul bulgar, cu doctrina și jurisprudența respectivă și cu observații interesante, o lucrare utilă pentru cunoașterea acestei probleme așa de delicată. Mă întreb însă: câți din juriștii noștri au aflat de exi-

stența ei? Și e de regretat, fiindcă o încurajare a lucrărilor de acest fel ar îndemna poate și pe alți cunoscători ai limbei și ai dreptului bulgar să ne dea și alte lucrări.

Astăzi, puținele informații ce avem despre acest drept le avem — de obicei — din revistele ori cărțile streine, din care vedem că Bulgarii se străduiesc și pe acest teren și încep a face progrese.

Semnalăm una din manifestările recente ale acestui progres: apariția la 1 Sept. 1929 a unei noi reviste de Drept, intitulată „*Arhivele juridice*”. Ea este condusă de Venelin Ganef, Profesor la Facultatea de Drept și fost Ministru de Justiție, colaborator și la publicații streine, și de profesorul L. Dikov. Ei au drept colaboratori pe: Basanov, prof. de drept roman, Vladikin prof. de drept public și constituțional, Jabinski de drept și procedură penală, Ghenov de drept internațional, Gilianovski de procedură civilă¹⁾. Colaborarea pare a fi efectivă, nu numai pe copertă.

Revista apare trimestrial în limba bulgară. Pentru a atrage atenția streinilor publică sumarul și în limba franceză; pare că se năzuește a se da un fel de rezumat al coprinsului în această limbă, ceiace ar fi de mare folos.

Primul număr are următorul conținut: V. Ganef are un articol program: *Scopul nostru* și altul: *Cauțiunea* este un act cu titlu gratuit? L. Dikov tratează despre problemele legislative privitoare la regimul juridic al Societăților anonime pe acțiuni. N. Jabinski se ocupă de calitățile fizice ale lucrului care poate fi obiectul unui furt.

Partea a doua cuprinde o revistă a legislației. Aci Ganef examinează legea pentru modificarea art. 803 c. com. iar Dikov proiectul de lege privitor la proprietatea și gajul mașinilor mobile și vehiculelor agricole și de transport de o valoare importantă.

Partea a treia e formată dintr'o revistă a jurisprudenței bulgare și streine.

În partea din urmă rezervată bibliografiei sunt 2 recenzii asupra unor importante lucrări juridice streine.

1) *Rivista internazionale di Filosofia del Diritto*, an, IX Fasc. I, 145—149.

Numărul 1 se prezintă în condițiuni promițătoare. Ceiace naște speranțe frumoase este în special articolul program scris de Ganev, care pare a fi inițiatorul revistei, articol metodic alcătuit și cu un orizont larg pentru concepția științei juridice.

Autorul acestui articol arată juriștilor bulgari că au datorii mai numeroase, mai dificile și mai delicate decât acelea, care incumbă juriștilor prin alte țări. Pe de altă parte au îndatorirea ca în locul unei legislații eterogene, luată din legislații streine și rar inspirată dintr'o tradiție juridică națională să substitue un sistem unitar de norme juridice, scos dintr'o cercetare minuțioasă și aprofundată a realității sociale.

De altă parte au datorii să tragă pentru jurisprudența bulgară o cale exactă pentru aplicarea normelor juridice, ținând cont de raporturile destul de complexe, create prin eforturile unei națiuni de a ajunge în câteva decenii, care sunt dealtminteri sfârșitul unei evoluțiuni seculare.

Dar, afară de aceste datorii, suficiente pentru o generație, s'au pus și alte probleme tot așa de importante, de care juriștii nu pot rămâne streini, probleme ridicate de schimbările psihologice, sociale și juridice între care menționează: problema Ligei Națiunilor, care exercită o influență necontestată asupra legislației naționale a țărilor componente, problema minorităților, a delictelor internaționale, a responsabilității juridice a Statelor, problema suveranității, etc.

Înainte de a proceda la deslegarea acestor probleme este necesar să se stabilească *metoda* de urmat pentru elaborare, pentru studiu și pentru aplicarea normelor juridice.

Insistând puțin asupra metodei el spune că știința juridică derivă direct din studiul vieții sociale și că studiul realității sociale este prima etapă în activitatea creatoare a legiuitorului. Aprecierea științifică a operii acestuia se face de către jurist, plecând dela cunoștința acestei realități sociale. Ea servește de criteriu pentru a stabili valoarea științifică a normei juridice, care e considerată ca o formulă netă a concepțiunii sintetice a legislatorului asupra manifestărilor și modificărilor realității sociale.

Aplicarea practică a normei juridice — punctul esențial din activitatea magistratului — este din punct de vedere formal un pur proces logic; norma juridică formează premisa majoră, faptul concret premisa minoră, realizarea normei este echivalentă cu concluziunea.

Aplicarea juridică nu trebuie să satisfacă, însă, numai soluția logică ci să realizeze idealul echității create. Norma juridică însăși, premisa majoră, trebuie să fie rezultatul unei adânciri și unui studiu sintetic al realității sociale în complexitatea nuanțelor și a vibrațiilor sale multiple. De altă parte, în procesul de aplicare al normei juridice, faptul concret, premisa minoră, reprezintă partea activă a unui element creator.

Magistratul nu merge, ca într'un silogism, dela premisa majoră la faptul concret, ce i se supune spre judecare; el, din contră, stabilind faptul concret, ținând cont de toate particularitățile sale, va înconjura,

va încercui norma juridică. Prin analogia completă între conținutul ei și conținutul faptului concret va realiza idealul echității sociale.

Le acest chip, *mai mult — poate — decât textele legislative, cunoașterea faptului concret constituie elementul activ al jurisprudenței.*

„Un astfel de aspect cultural și umanitar al aplicării normelor juridice — spune profesorul Ganev încheindu-și articolul — ne arată sub o lumină nouă jurisprudența ca știința Dreptului strict înțeleasă. La formula prea mărginită, de care se servesc pentru a justifica imperfecțiunea aplicării și pentru a amorți conștiințele — „dura lex sed lex“ — se va putea opune cuvintele marelui jurist roman: „non ex regula jus, sed ex jure quod est fit regula.

Arhivele juridice își vor fi ajuns scopul dacă vor fi contribuit la realizarea acestei opere.

Din cele expuse se vede că începutul revistei este bun și orice jurist îi va ura să izbutească în măsură cât mai largă pentru îndeplinirea scopului urmărit.

Este de dorit să-i putem urmări și noi viața și dezvoltarea. Pentru aceasta juriștii din Cuadrilater — mai ales elementul macedonean, așa de prețios — ne-ar putea fi de mult folos, interesându-se de ceiace se face în Bulgaria, în lumea juridică și publicând în revistele noastre măcar scurte notițe.

Cunoașterea exactă și deplină a progresului dreptului bulgar ne-ar fi utilă din multe puncte de vedere. Această cunoaștere ar contribui poate și la stabilirea altor raporturi cu vecinii noștri, cu care am trăit și cu care ar trebui să trăim în alte condițiuni.

Andrei Rădulescu

Consilier la Înalta Curte de Casație

Chestiuni de timbru, în raport cu noua lege de accelerare

Aliniatul 4, din art. 54 al legii noi de accelerarea judecăților, arată că din acțiunile, unde nu se percepe timbrul proporțional, se va percepe drept taxe o sumă reprezentând de atâtea ori taxa de timbru prevăzută de art. 5, par. 2, din legea timbrului, câte părți sunt în proces.

Cu ocazia aplicării noii legi de accelerarea judecăților, se găsesc și păreri, în care se arată, că pe lângă timbrul, ce se percepea anterior la acțiunile arătate de acest aliniat, se mai percepe în plus ca taxă acest timbru, multiplicat de atâtea ori cu numărul părților din proces.

Am avea prin urmare un timbru fix, cel prevăzut de art. 5, par. 2 din legea timbrului și ca taxă specială, taxa prevăzută de noua lege a accelerării.

Interpretarea aceasta pornește dela faptul, că în aliniatul 4 al art. 54 din legea accelerării, se vorbește că se percepe „drept taxe”, timbrul arătat de acest aliniat.

Se spune astfel, că dacă ceace se percepe este „drept taxă“, apoi timbrul care era anterior rămâne, și la acest timbru se adaugă taxele.

Se știe că anterior legii timbrului din 1927, la acțiunile, ce ne interesează, se plătea pe lângă timbrul fix și o taxă specială.

Legea timbrului din 1927 a desființat taxa specială, rămânând numai timbrul fix, majorat față de timbrul fix ce se plătea anterior.

Taxele astfel care se plăteau pe baza legii din 1927, erau taxe de timbru fix.

Numele acesta de taxe de timbru fix este arătat de art. 5 din legea timbrului.

El este arătat chiar de aliniatul 4, din art. 5 legea accelerării, când spune că taxele ce se vor plăti, vor fi *taxele prevăzute de art. 5, par. 2 din legea timbrului*, — care după cum s'a văzut sunt taxe de timbru fix, — mai mari de atâtea ori, câte părți sunt în proces.

Numele de „taxă“, nu este un argument prin urmare ca să se spună că legea accelerării a înființat o taxă, specială.

Legea nouă de accelerare n'a înființat vr'o taxă de timbru specială. Ea numai a majorat timbrul anterior. Aliniatul 4 din art. 54 legea accelerării acest înțeles îl are. Citirea acestui aliniat, subînțelegându-se când se vorbește de taxe, taxele de timbru fix, este aceasta: „se va percepe drept taxe (de timbru fix), o sumă reprezentând de atâtea ori taxa de timbru (fix), prevăzută de art. 5, par. 2 din legea timbrului, câte părți sunt în proces“.

*

O altă chestiune, ridicată de art. 54 din legea accelerării, este aceea, dacă citațiile se mai plătesc.

Procedura, după acest articol, se face din oficiu.

Nici o taxă specială pentru înmânare nu se mai plătește.

Taxele prevăzute de regulamentul portăreilor pentru înmânarea citațiilor, acțiuni, apelului, etc., se desființează.

Insă mai departe art. 54 arată, că actele care se înmânează, rămân supuse taxelor de timbru, prevăzute de legea timbrului.

Din acest articol se vede că se face o distincție între timbrul, la care este supus actul înmănat, și taxele, care se plătesc pentru înmânare.

Timbrul rămâne și acum.

Taxele pentru înmânare se desființează.

La citații prin urmare se desființează numai taxele de înmânare.

Timbrul care era pentru citații, rămâne mai departe.

Hariton Udrea
Judecător Trib. Ilfov

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 24 Iunie 1929

Președinția D-lui Oscar N. Nicolescu, prim-președinte

Ștefan Colacea cu Janeta Vărvoreanu.

ACT AUTENTIC. — ACT SUB SEMNĂTURĂ PRIVATĂ. — OBLIGAȚIUNI CARE DEPĂȘESC SUMA DE 150 LEI. — NEȘTIUTORI DE CARTE. — PERSOANE CARE ȘTIU NUMAI SEMNA. — ÎN CE MOD POT SĂ SE OBLIGE. — ART. 1175, 1177 ȘI 1180 C. CIVIL. — ART. 23 DIN LEGEA AUTENTIFICĂREI ACTELOR.

În categoria neștiutorilor de carte, cari potrivit art. 28 din legea autentificării actelor nu se pot obliga peste suma de 150 lei de cât în mod autentic, intră nu numai cei cari semnează prin punere de deget sau stampilă ei și cei cari semnează prin semnătură proprie, însă în mod mecanic, fiindcă și aceștia se găsesec în imposibilitate de a cunoaște cuprinsul actului.

No. 1601. — Respins după divergență recursul făcut de Văduva Colacea în calitate de tutoare în contra deciziei civile cu No. 14/927 a Curții de apel din Galați în proces cu Janeta Vărvoreanu și Natalia Șt. Teodorescu.

Curtea deliberând,

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs. din care rezultă că Ștefan Colacea — azi defunct și reprezentat în recurs prin copii săi minori aflați sub tutela soției sale Teodora Colacea — a intentat acțiune contra intimatelor Janeta Vărvoreanu și Natalia Teodorescu, ca tutoare a minorilor rămași depe urma defunctului Șt. C. Teodorescu, cerând să se constate judecătorește că este proprietarul imobilului din Galați str. Hagii Stoian No. 7 bis, prin cumpărare dela defuncta Chiriachița Gh. Caramfil prin actul sub semnătură privată din 28 Iunie 1922 scris de altă mână, dar semnat de defunctă, și să fie obligate intimatele care dețin imobilul, să-l lase în proprietatea și stăpânirea sa.

Că față de această acțiune, Janeta Vărvoreanu a cerut în apărare, prin acțiunea reconvențională, să se constate că actul sub semnătură privată din 28 Iunie 1922 este fără valoare juridică și ca urmare să se anuleze transcripțiunea făcută în registrul de transmișiune al Tribunalului Covurlui la No. 2056/923.

Tribunalul Covurlui secția II-a prin sentința No. 575 bis din 1925, a respins ca nefondată acțiunea lui Ștefan Colacea și a admis acțiunea reconvențională a Janetei Vărvoreanu declarând nul și fără valoare actul de vânzare sub semnătură privată, transcris la Tribunal sub No. 2056/923 anulând tot odată și transcripțiunea acestui act; că sentința Tribunalului a fost confirmată în Apel de Curtea din Galați S. I a.

Că în urma recursului făcut de Teodor Colacea în contra deciziei instanței de apel, Inalta Curte prin decizia No. 1031 a respins motivul II de casare, rămânând astfel definitivă constatarea că defuncta Chiriachița Caranfil nu știa carte și putea scrie, în mod mecanic, numai numele ei.

Că în ce privește motivul I de casare, ivindu-se di-

vergență, afacerea a fost trimisă complectului prevăzut de art. 15 din legea organică, așa că Inalta Curte este chemată a rezolva astăzi chestiunea de drept dacă față de disp. art. 28 din legea autentificării actelor, persoana care nu știe să citească nici să scrie, ci numai să semneze în mod mecanic numele ei, se poate obliga prin act sub semnătură privată de o valoare mai mare de 150 lei.

Având în vedere că în această privință instanța de fond motivează că art. 28 din legea autentificării actelor, dispune că neștiutorii de carte nu se pot obliga decât în mod autentic peste 150 lei; că în categoria neștiutorilor de carte intră toți acei ce nu știu a scrie și citi, fie că semnează prin sigiliu sau prin punere de deget, fie că semnează în mod mecanic, suficient este că se găesc în imposibilitate să ia cunoștință de actul ce au semnat, așa că actul emanat dela Chiriachița Caramfil fiind necontestat că are o valoare mai mare de 150 lei, este nul.

Considerând că din textul art. 16 și 18 al legei autentificării actelor rezultă, în adevăr, că neștiutorii de carte și cari subscriu prin punere de deget sau aplicare de sigiliu, nu se pot obliga decât prin act autentic dacă valoarea excede 150 lei;

Considerând că prin edictarea acestor dispozițiuni, legea din 1896 a urmărit — cum de altfel se arată în prima și a doua expunere de motive care o însoțește — pe de o parte a împlini o lacună a codului civil care nu s'a ocupat de modul de a se obliga cei ce nu știu carte, iar pe de altă parte, a voit a înlătura nesiguranța ce domnea în tranzacțiunile încheiate de această categorie de persoane, punându-le astfel la adăpost de consecințele obligațiunilor luate prin acte, al căror conținut nu erau în măsură a-l cunoaște.

Că dar, aceste considerațiuni cari au prezidat la întocmirea legei justificând necesitatea ca actele neștiutorilor de carte să fie supuse formelor autentice când valoarea lor depășește 150 lei, urmează ca față de cele ce preced, în categoria neștiutorilor de carte și cari semnează prin punere de deget sau ștampilă, intră desigur și cei cari semnează în mod mecanic, fiindcă și aceștia se găesc în imposibilitate de a cunoaște cuprinsul actului.

Că așa fiind, și cum în speță este constatat că defuncta Chiriachița Caramfil nu știa scrie nici citi, și că actul sub semnătură privată din 28 Iunie 1922, prin care a vândut imobilul său din Galați, str. Hagi Stoian No. 7 bis (act de o valoare mai mare de 150 lei) l'a semnat în mod mecanic, urmează că în asemenea împrejurări instanța de fond bine și legal a decis că acel act este nul și fără valoare întrucât numita nu se putea obliga decât prin act autentic.

Că astfel și primul motiv de casare este nefondat iar întrucât al II-lea motiv a fost respins prin deciziunea No. 1031/928, recursul cată a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, respinge.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a

Audiența dela 16 Octombrie 1929

Președinția D-lui C. G. Rătescu, președinte

Carolina Utö cu Iuliu Spach

RECURS IN CASARE.—MOTIVE ERONATE ALE DECIZIEI ATACATE—SOLUȚIA LR GALĂ.— DACĂ DECIZIA POATE FI CASATĂ.— DREPTUL CURȚII DE CASAȚIE DE A SUPLEA DIN OFICIU MOTIVAREA DATĂ DE INSTANȚA DE FOND.

În conformitate cu principiile generale în materie de recurs, casarea unei hotărâri, nu poate avea loc de cât în cazul când deciziunea cuprinsă în dispozitivul său e contrarie legii, aceasta trebuind să fie menținută ori de câteori și independent de doctrina eronat primită de instanță în motivele sale, dispozitivul său conține o soluție legală; căci Curtea de Casație are dreptul să supleze din oficiu în atari cazuri, motivarea dată de instanța de fond, înlocuind motivările eronate inserate în hotărârea atacată.

No. 508. — Respins recursul făcut de Carolina Utö în contra deciziei cu No. 21/929 a Curții de Apel Craiova S. I-a în proces cu Iuliu Spach.

Curtea deliberând,

Asupra recursului introdus de Carolina Utö, fostă I. Spach, în contra deciziei No. 21/929 a Curții de Apel Craiova s. I-a, prin care reformându-se în totul sentința Tribunalului Romanaji s. I-a, cu No. 310/928 s'a respins ca neîntemeiată acțiunea intentată de recurentă intimatului Iuliu Spach, pentru a se vedea obligat să-i plătească o pensie alimentară necesară creșterii și educațiunii copilei lor minore Olimpia, încredințată recurentei prin sentința definitivă admiterea divorțului.

Având în vedere că prin motivele I și II de casare recurenta susține — în esență — că instanța de fond cu exces de putere, greșită interpretare și violare de lege (art. 1201, 250 și 185 c. civ.) a primit excepțiunea autorității lucrului judecat, ridicată de intimat și trasă din împrejurarea că printr'o hotărâre anterioară și definitivă, numitul fusese obligat a-i plăti pe baza art. 250 cod. civ. o pensie alimentară în suma de lei 3000 lunar, întrucât între acțiunea rezolvată prin această hotărâre și acțiunea cu care, prin apelul intimatului, Curtea de fond era sesizată și prin care recurenta solicita o pensie alimentară pentru fiica lor minoră Olimpia, pe baza art. 185 cod. civ. și anume pentru suportarea cheltuelilor necesare creșterii și educațiunii sale, nu există identitate de obiect, cauză și persoană.

Având în vedere că instanța de fond pentru a primi excepțiunea ridicată de intimat — și prin consecință pentru a respinge acțiunea recurentei — constată în fapt următoarele: că recurenta prin acțiunea intentată la 23 Noembrie 1925 a cerut odată cu autorizațiunea de a părăsi domiciliul conjugal și o pensie alimentară pentru ea și fiica sa Olimpia, întemeindu-se pe dispozițiunile art 250 cod. civ., acțiune admisă prin

sentința Tribunalului Romanași S. I cu No. 13/926 și confirmată prin deciziunea Curții de Apel din Craiova S. I-a, cu No. 119/926, în sensul că s'a obligat intimatul Iuliu Spach să plătească suma de lei 3000 lunar, cu titlu de pensiuie alimentară atât pentru soția cât și pentru fica sa minoră, pe tot timpul divorțului și anume până la tranșarea lui definitivă; — că posterior, la 26 Iunie 1928, dar mai înainte de transcrierea hotărârii definitive de despărțenie — care a avut loc la 13 Decembrie 1928 — recurenta introduce o nouă cerere de pensiuie alimentară, în baza art. 158 cod. civ. și anume pentru întreținerea, creșterea și educațiunea fiicei sale Olimpia; că instanța primă respingând excepțiunea autorității lucrului judecat, trasă din deciziunea cu No. 119/926 sus menționată, a admis în parte acțiunea recurentului și a condamnat pe intimat să-i plătească, în arătatul scop și în temeiul art. 185 cod. civ. suma de 4000 lunar; că numitul criticând din nou în apelul declarat excepțiunea de mai sus, Curtea de Craiova constată că în realitate temeiul juridic al noiei acțiuni îl formează tot art. 250 cod. civ., întrucât acestea a fost introdusă mai înainte de transcrierea hotărârii de divorț și cum în speță există și identitatea de obiect și de persoane, excepțiunea indicată o socotește fundată, și ca atare admitând apelul intimatului, respinge acțiunea făcută de recurentă.

Având în vedere că prin motivele de casare se critică soluțiunea instanței de fond ca fiind dată cu violarea art. 1201, 185 și 250 c. civ., greșită interpretare a acțiunii și exces de putere.

Considerând că din cele ce preced, se învederează că cea de a doua acțiune de pensie alimentară intentată intimatului de către recurentă pentru a asigura posterior desfacerii căsătoriei creșterea și educarea copilei lor minore, se fonda pe dispozițiunile art. 185 c. civ. astfel încât Curtea de fond, nesocotind termenii, clari, expresi și neîndoelnici ai acțiunii, și afirmând că prin faptul introducerii sale mai înainte de transcrierea hotărârii de divorț, recurenta s'a referit în realitate la dispozițiunile art. 250 c. civ. și nu la cele ale art. 185 cod. civ. pe care le menționează, și pe baza căreia s'au pus concluziuni în instanță, a interpretat greșit acțiunea formulată și a comis astfel un învederat exces de putere.

Că dar, din acest punct de vedere neexistând identitatea de obiect și cauză judiciară, întrucât cum s'a văzut mai sus, prima acțiune de pensie alimentară se funda pe dispozițiunile art. 250 cod. civ. pentru perioada de timp determinată de acest text, condițiunile prevăzute de art. 1201 cod. civ. nu erau îndeplinite și prin consecință Curtea de fond nu era autorizată, legalmente, să primească excepțiunea autorității lucrului judecat.

Considerând însă că în conformitate cu principiile generale în materie, casarea unei hotărâri nu poate avea loc decât în cazul când deciziunea cuprinsă în dispozitivul său e contrarie legii, aceasta trebuind să fie menținută oricâte-ori și independent de doctrina

eronat primită de instanță în motivele sale, dispozitivul său conține o soluție legală.

Că, pe de altă parte, și în virtutea aceluiași principii, Curtea de Casație are dreptul să suplezeze din oficiu, în atari cazuri, motivarea dată de instanța de fond, înlocuind motivele eronate, înserate în hotărârea atacată, prin motive de pur drept, aplicabile speței.

Că așa fiind, și cum în speță este constant pe deo parte că prin admiterea primei acțiuni de pensie alimentară, intimatul fusese obligat să plătească suma de lei 3000, cu acest titlu atât soției cât și fiicei sale, pe tot timpul duratei divorțului, iar pe de altă parte că în conformitate cu prescripțiunile art. 276 cod. civ. despărțenia rămâne definitivă din momentul transcrierii hotărârii de divorț, urmează că în speță, cea de a doua acțiune de pensiuie alimentară, — prin care pe temeiul art. 158 cod. civ. se solicită o sumă necesară educațiunii minorei fiice a părților, fiind introdusă la 26 Iunie 1928, deci anterior datei de 13 Decembrie 1928, când s'a transcris hotărârea de divorț și prin consecință în chiar periodul de timp în care intimatul îi servea pensiuie alimentară conform deciziunii cu No. 119/926, susmenționată, — era prematură.

Că dar, pe temeiul considerațiunilor de mai sus și a principiilor expuse și cum prematuritatea constituie o chestiune de drept, invocabilă din oficiu, urmează că cea de a doua acțiune de pensiuie alimentară trebuie respinsă ca prematură, astfel încât dispozitivul deciziunii supuse recursului, — independent de greșita motivare dată — fiind conformă dispozițiunilor legii, are a se menține.

Pentru aceste motive, respinge.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența de la 17 Mai 1929

Președinția D-lui Ar. Alexandrescu, consilier

Direcțiunea Generală C. F. R. cu Negoită Nae

TRANSPORT. — (CONTRACT DE). — DAUNE. — ACȚIUNE. — EXERCITAREA EI DE EXPEDITOR. — ART. 425 ȘI 432 C. COM.

Dacă potrivit art. 423 c. com., după ajungerea mărfurilor transportate la locul de destinație, destinatarul are exercițiul drepturilor derivând din contractul de transport, precum și al acțiunilor în despăgubire, de ac. nu urmează că expeditorul își pierde dreptul de a acționa în judecată pe căraș pentru daunele pricinuite prin pierderea sau stricăciunea lucrurilor ce i-a încredințat spre transport, de oarece legiuitorul a voit numai ca să împedice urmărirea cărașului în mod succesiv de expeditor și de destinatar, ca acesta să nu plătească o îndoită despăgubire, așa că din moment ce o astfel de acțiune nu a fost susținută de destinatar, expeditorul este în drept ca să o intente el.

No. 733. — Respins ca nefundat recursul făcut de către Direcția Generală C. F. R. în potruva Deciziei Curții de Apel din București S. IV cu No. 16/928 în proces cu Negoită Nae.

Curtea deliberând,

Având în vedere că prin motivele de casare recurenta, Direcția Generală a C. F. R., pretinde că instanța de fond prin soluția dată, a violat și interpretat greșit art. 432 c. com., art. 52 alin. 4, art. 53 alin. 2 din regulamentul de transport și a săvârșit un exces de putere statuând că expeditorul mărfii poate exercita acțiune în despăgubire și după ce scrisoarea de trăsură a fost ridicată de destinatar, cu toate că din dispozițiile articolelor citate rezultă că acest drept este rezervat pe seama destinatarului.

Cosiderând că, în speță, este constant în fapt că intimatul în recurs, Negoită D. Nae, a expediat la 28 Noembrie 1923 o scrisoare de trăsură și în aceeași zi, un balot de manufactură în greutate de 24 kgr. pentru București, pe adresa fraților Marcus, și că destinatarii prezentându-se la stația de destinație au ridicat scrisoarea de trăsură, fără însă a ridica și marfa, întrucât ea lipsea din magazie.

Având în vedere că potrivit art. 423 cod. com., după ajungerea lucrurilor transportate sau după trecerea zilei în care ele trebuiau să ajungă la locul de destinație, destinatarul poate exercita toate drepturile derivând din contractul de transport, precum și acțiunile de despăgubire; din acel moment el poate pretinde predarea chiar a lucrurilor și a scrisorii de cărat.

Considerând că din modul cum este redactat acest text de lege, combinat cu art. 425 cod. com. care prevede că cărașul e răspunzător de pierderea sau stricăciunile lucrurilor ce i-au fost încredințate spre transport, rezultă că expeditorul nu își pierde dreptul la despăgubire după ajungerea mărfii la destinație, ci se extinde și asupra destinatarului, care îl poate exercita dovedind prejudiciul suferit, cu cât mai mult cu cât art. 432 citat spune că „poate exercita“, iar nu că numai destinatarul are acțiune contra cărașului;

Că singurul drept al cărașului este de a nu fi urmărit excesiv de expeditor și destinatar, căci altfel ar plăti o îndoită despăgubire, dar odată ce, cum este în speță, nici nu s'a susținut măcar o atare acțiune a destinatarilor, Curtea de Apel în mod legal și printr'o justă interpretare art 423 cod. com., a stabilit responsabilitatea C. F. R. față de intimat și n'a violat nici art. 53 din regulament, care cuprinde dispozițiuni similare cu art. 432 citat.

Că dar, recursul este nefundat și urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV-a

Audiența dela 29 Aprilie 1929

Preșenința D-lui G. T. Ionescu consilier

Moritz Schapira și L. Weinberg cu Ministerul Public

BANCROTĂ SIMPLĂ— DACĂ ACEST DELICT MAI POATE EXSISTA CÂND A FOST RIDICATĂ STAREA DE FALIMENT. — ART. — 712, 714, 877 ȘI 881 COD. COM.

Revocarea unei sentințe declarative de faliment printr'una din căile ordinare de reformare, operează în mod retroactiv până la data când a fost pronunțată, făcând-o inexistentă, astfel că nu mai poate fi vorba de condamnarea unui comerciant pentru delictul de bancrută, când el nu a fost sau se consideră că nu a fost nici odată falit.

No. 204. — Admis apelul făcut de Moritz Schapira și L. Weinberg în contra sentinței penale cu No. 2495/927 a Trib. Ilfov S. III c. c. în proces cu Ministerul Public.

Curtea,

Asupra apelului făcut de inculpații Moritz Schapira și L. Weinberg zis Bébé, în contra sentinței penale No. 2495 din 23 Septembrie 1927, a Tribunalului Ilfov Secția III-a civilo-corecțională;

Având în vedere actele și lucrările din dosar, concluziunile d-lui procuror general și susținerile inculpatului;

Având în vedere că, prin sentința No. 131/926 a Tribunalului Ilfov Secția I-a com., firma M. Schapira & L. Weinberg, formată din asociații M. Schapira și L. Weinberg, a fost declarată în stare de faliment.

În urma acestei declarări, Tribunalul a sesizat parchetul Tribunalului Ilfov, conform art. 712 alin. 1 din codul comercial, și în urma instruirii afacerii, numiții au fost trimiși în fața Tribunalului Ilfov Secția III-a civ. corecțională, pentru faptul de bancrută simplă, iar Tribunalul prin sentința apelată, făcând aplicația art. 877 alin. 3 și 881 cod. com., combinat cu art. 60 din codul penal, i-a condamnat la câte 3000 lei amendă;

Că, posterior deschiderii acțiunii publice, Curtea de apel Secția III-a, prin deciziunea No. 99 din 14 Maiu 1927, a admis apelul făcut de Moritz Schapira și L. Weinberg zis Bébé, personal și componenți ai firmei M. Schapira & Weinberg, în contra sentinței No. 131 din 1926 a Tribunalului Ilfov Secția I-a com., dispunând ridicarea stării de faliment în care numiții au fost declarați;

Având în vedere că, inculpatul a susținut că, falimentul fiind o chestie prejudicială, pentru existența faptului de bancrută simplă și întrucât starea de faliment a fost ridicată prin decizia menționată, delictul de bancrută nu mai poate să existe și a cerut achitarea;

Având în vedere că, din examinarea cuprinsului art. 712 alin. 1, 714 al. ultim, 877 alin. 3 și 881 al. 2 din cod. com., se vede că, faptul pentru care a

fost condamnați apelanții nu poate să existe, decât în cazul când, în prealabil, Tribunalul a constatat încetarea plăților și a declarat pe comerciant în stare de faliment, mai ales că una din condițiile esențiale ființei acestui delict, este încetarea plăților;

Altfel, n'ar putea fi înțelese dispozițiile citate sau s'ar ajunge la concluziunea bizară, ca, potrivit dispozițiilor art. 714 alin. ultim, deciziunea definitivă a instanțelor penale să fie notată pe marginea unei sentințe declarative de faliment, inexistentă, iar dispozițiile alin. 2 de sub art. 881 să nu se poată aplica, de oarece din momentul ce instanțele judecătorești au respins cererea de declarare în stare de faliment, comerciantul va continua comerțul și va exercita dreptul ce-l are dela lege de a intra în localurile de bursă, deși a fost condamnat ca bancrutar simplu;

Considerând că, din faptul că art. 714 alin. I cod. com., prevede că procedura falimentului înaintea jurisdicțiunii comerciale și instrucțiunea sau procedura penală se vor urma independent una de alta, nu poate avea ca consecință independența absolută între acțiunea civilă de faliment și acțiunea publică pentru bancrută, de oarece această dispozițiune se referă numai la procedura de urmat în faliment, care nu poate să fie întârziată din cauza instrucțiunii, sau urmăririi penale;

Că, această consecință nu rezultă nici din dispozițiile art. 875 cod. com., care permite ca acțiunea penală pentru bancrută să se deschidă chiar înainte de declararea comerciantului în stare de faliment, de oarece această dispoziție se referă la cazul ce-l prevede în partea din urmă a aliniatului și anume „când încetarea plăților va fi însoțită de faptul de dosire, ascundere, etc.“;

Că, de asemenea independența acțiunilor nu rezultă nici din dispozițiile art. 876 și 877 cod. com., de oarece falit fiind numai comerciantul declarat ca atare de către instanța comercială, singura competentă, și cum revocarea sentinței printr'una din căile ordinare de reformare, operează în mod retroactiv până la data când a fost pronunțată, făcând-o astfel inexistentă, nu mai poate fi vorba de condamnarea unui comerciant pentru delictul de bancrută, când el nu a fost sau se consideră că nu a fost niciodată falit;

Că, astfel fiind, acțiunea penală a rămas dependentă de aceea a falimentului, căci ambele au aceeași bază juridică: „încetarea plăților“.

Astfel fiind, apelanții nefiind în stare de faliment, urmează a fi achitați de orice penalitate în acest proces.

Pentru aceste motive, admite, etc.

Semnați: *G. T. Ionescu, S. Rădulescu, V. Bordeianu.*

TRIBUNALUL IALOMIȚA S. I-a

Audiența dela 19 Noembrie 1929

Președinția d-lui Theodor Copoiu, Prim-Președinte

Vasile Angheloseu cu Ministerul Public

BANCRUTĂ SIMPLĂ. — MORATORIU. — DACĂ ACȚIUNEA PUBLICĂ POATE FI PUSĂ ÎN MIȘCARE CHIAR ÎNAINTE DE DECLARAȚIUNEA ÎN FALIMENT. — ART. 842, 877 CL. II ȘI 881 COD. COM.

Legiuitorul român consființind în mod expres în materie de faliment, independența jurisdicției comerciale de procedură penală, hotărârea comercială dată asupra falimentului, moratoriului sau concordatului, nu are nici o influență asupra acțiunii publice, care fiind de ordine publică, poate fi pusă în mișcare chiar înainte de declarațiunea de faliment.

— No. 1706. — Condamnat inculpatul Vasile Angheloseu pentru delictul de bancrută simplă.

Tribunalul,

Asupra acțiunii publice deschisă de parchetul local în contra lui Vasile Angheloseu, comerciant din Călărași, prin rechizitorul introductiv Nr. 10.907, din 21 Septembrie 1929, pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 377 al II și 881 cod. comercial.

Având în vedere, desbaterile urmate, susținerile inculpatului prin apărătorul său și concluziunile D-lui reprezentant al Ministerului Public.

Având în vedere, că, din actele de la dosar, instrucțiunea urmată în cauză și interogatorul inculpatului, în fapt, se constată următoarele: Acordându-i-se un moratoriu, de către tribunal, prin sentința comercială Nr. 3, din 11 Ianuarie 1929, potrivit dispozițiilor art. 842 cod. comercial, s'a trimis o copie după sentința tribunalului și parchetului.

În urma cercetărilor făcute de parchet, s'a constatat, că, inculpatul a contravenit dispozițiilor art. 877 al. II, cod. comercial, prin aceea, că, în calitate de comerciant, având contract de căsătorie, nu s'a conformat dispozițiilor art. 20 cod. comercial, în cece privește transcrierea acestuia.

În consecință, parchetul l-a trimis în judecată, pe baza dispozițiilor art. 877 al. II și 881 cod. comercial.

S'a susținut în fața tribunalului, că, atâta timp, cât unui comerciant i se acordă moratoriu și deci, nu poate fi socotit în stare de încetare de plăți, nu se poate face vinovat de delictul de bancrută.

Având în vedere, că, potrivit dispozițiilor art. 342 cod. comercial „chiar înaintea declarațiunii de faliment comerciantul va putea cere un moratoriu, numai să fie în stare a justifica concursul condițiilor prevăzute de art. 834 cod. comercial, depunând la grefa tribunalului documentele acolo arătate și suma necesară pentru cheltueli, etc.; sentința va fi notificată procurorului tribunalului în scopul indicat la art. 712 cod. comerc.

Având în vedere că legiuitorul român a consfințit în mod expres, în materie de faliment, independența jurisdicției comerciale de procedura penală, iar doctrina și jurisprudența au spus, că acțiunea publică pentru bancrută fiind independentă de acțiunea privată, urmează că hotărârea comercială dată asupra falimentului, moratorului sau concordatului, nu are nici o influență asupra acțiunii, publice care, fiind de ordine publică, poate fi pusă în mișcare chiar înainte de declarațiunea de faliment“.

Și când, în art. 842 cod. com. legiuitorul obligă pe președintele tribunalului să comunice procurorului copie după sentința prin care i s'a acordat unui comerciant moratoriu, în scopul indicat la art. 712 cod. comercial, adică spre a vedea dacă nu este locul la o acțiune penală, nu poate fi vorba decât de acțiunea penală în materie de faliment, adică pentru bancrută.

Considerând că art. 842 c. comerc. nu face altceva decât să confirme principiile mai sus anunțate și iată cum, din cauza principiului independenței celor două acțiuni și jurisdicții, un comerciant care a cerut și obținut un moratoriu antifalimantar, poate fi condamnat pentru bancrută.

Și întrucât, în speța de față, din actele de la dosar și instrucțiunea urmată în cauză, se constată că inculpatul, comerciant, căruia i s'a acordat potrivit dispozițiilor art. 842 cod. comercial, un moratoriu antifalimantar, a contravenit dispozițiilor art. 877 al. II c. com., netranscriind actul său dotal, s'a făcut vinovat de faptul de bancrută simplă, delict prevăzut de sus citatul art. și pedepsit de art. 881 cod. comercial, texte cari s'au citat în ședință publică de d-l prim-președinte, cu următoarea cuprindere :

Art. 877 cod. comercial. — Este asemenea culpabil de bancrută simplă comerciantul, care a încetat plățile și care se găsește în vreunul din cazurile următoare :

Al. II. — Dacă având contract de căsătorie, nu s'a conformat dispozițiilor art. 19 și 20 ;

Art. 881 cod. comercial: Delictele de bancrută simplă se pedepsesc cu închisoare de la 15 zile până la 3 ani. Cel ce se face culpabil de bancrută simplă, va putea fi, oșebit de aceasta, declarat incapabil de a exercita profesiunea de comerciant și a i se interzice dreptul de intrare în localurile de bursă.

Având în vedere că Tribunalul apreciind asupra împrejurărilor de fapt, constată în favoarea inculpatului circumstanțe atenuante și deci, face în cauză și aplicațiunea art. 60 ult. al. c. p., care de asemenea s'a citit în ședință publică de D-l prim-președinte, cu următoarea cuprindere :

Art. 60 al. ult. cod. penal: Dacă legea pronunță pedeapsa închisorei sau aceea a amendei și dacă Tribunalele corecționale vor constata circumstanțe atenuante, ele sunt autorizate, chiar în caz de recidivă, a reduce pedeapsa închisorei până la minimul 15 zile și chiar, mai jos, precum și asemenea și pedeapsa amendei până la minimul de 20 lei și chiar mai jos.

Tribunalele pot să substitue în asemenea caz, închisorei, amenda, fără, însă să se poată coborâ în nici un caz, mai jos, de simplă poliție.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Constantin Ș. Burada, judecător de ședință, condamnă etc. *Remanați*: Th. Copoiu, C. Șt. Burada.

OPINIA

Subsemnatul sunt de părere a achita pe comerciantul Vasile Anghelescu din Călăraș, dat în judecată pentru faptul prevăzut de art. 877 al. II c. com., pentru motivul că, din redacțiunea sus arătatului articol, numai comerciantul care a încetat plățile, poate să fie condamnat pentru bancrută ; iar ca consecință, numai falitul, căci, după art. 695 c. com. definiția falimentului este: „*falit este comerciantul, care a încetat plățile.*“

Ori, cum comerciantul inculpat de azi, a fost numa în moratoriu, deci nu încetare de plăți, ci păsuit să-și achite datoriile sale, nu poate intra în prevederile art. 877 c. com., întrucât nu este și nici nu a fost nici odată în încetare de plăți,

Semnat: Tănase R. Tănase, judecător de ședință.

JURISPRUDENȚA STRAINA

Dar manual. — *Condițiuni, — Precaritatea posesiunii. — Necesitatea probei scrise.*

În drept validitatea unui dar manual cere două condiții: Tradiția lucrului dăruit și *animus donandi*; proba acestei îndoite condiții incumbă donatarului.

Dacă acesta se află în posesia obiectului, îi este deajuns să invoace regula art. 2279 ; „*În privința lucrurilor mișcătoare posesiunea valorează titlu.*“ Dar pentru ca această regulă să aibă aplicațiune trebuie ca această posesiune să fie perfectă, neclandestină, nici precară, nici echivocă.

Dacă e altfel, dovada donatorului se va face după regulile dreptului comun.

C. Nançy, 19 Iunie 1929 — Sirey rep. somm. Oct. 1929.

Notă. — Regula „*en fait des meubles, la possession vaut titres*“ din art. 2279 c. civ. fr. nu a fost tradusă în textul român al art. 1909. Prescripția instantanee nu este singura consecință a acestei regule. (C. Nacu, *Comparațiune între Codul civil român și Codul Napoleon*).

Bibliografie

E. Cristoforeanu: Despre Contractul de Transport, cartea III cuprinde:

Transportul de persoane.

Transportul cumulativ, internațional și aerian.

Cu un extras din Convenția dela Berna din 23 Octombrie 1924 asupra transporturilor de mărfuri, persoane și bagaje și o tablă generală a materiilor din cele 3 cărți cu indicele alfabetic respectiv.

Editura „Curierul Judiciar“ S. A. Str. Artei, 5.

Lei 300.

Dr. Alexandru Popovici. *Concurența nelegală în teorie și practică* Studiu de drept civil comparat.

În anexă: I Legislația specială Germană, Austriacă, Maghiară, Ceho-slovacă și Polonă. II. Jurisprudența Română, Franceză, Cermană și Austriacă.